

Activiteitenverslag

2018

INLEIDING

Dit verslag van het werkjaar 2018 bestaat uit twee delen: het eerste deel beschrijft de werkzaamheden van de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht (hierna: de "Commissie" of de "ICHR") tijdens het werkjaar; in het tweede deel wordt vooruitgekeken naar toekomstige activiteiten.

I. ACTIVITEITEN VAN DE COMMISSIE

1. Algemeen

De ICHR werd in 1987 opgericht en werkt onder de voogdij van de minister van Buitenlandse Zaken, die het grootste deel van de werkingsmiddelen van de Commissie ter beschikking stelt.

De Commissie heeft als belangrijkste opdracht de maatregelen te onderzoeken die op nationaal niveau vereist zijn in het kader van de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht, met name de Verdragen van Genève van 1949 en de Aanvullende Protocolen (aangenomen in 1977) inzake de bescherming van slachtoffers van gewapende conflicten.

Bovendien is de Commissie een permanent adviesorgaan van de regering op het gebied van de toepassing en de ontwikkeling van het internationaal humanitair recht, door middel van studiedagen, studies en verslagen, adviezen en voorstellen..

De Commissie fungeert ook als nationaal adviescomité voor de bescherming van culturele goederen, in de zin van Resolutie II van de intergouvernementele Conferentie inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, die op 14 mei 1954 in Den Haag werd aangenomen. Deze opdracht werd officieel bevestigd bij koninklijk besluit van 22 juni 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 december 2000 tot herinrichting van de Interdepartementale Commissie voor humanitair recht (*Belgisch Staatsblad*, 19 augustus 2016).

De Commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de eerste minister en de ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie, Justitie, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Ontwikkelingssamenwerking. De Gewesten en Gemeenschappen zijn op permanente basis

uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden. Ingevolge het koninklijk besluit van 22 juni 2016 werd ook de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie gevraagd een vertegenwoordiger in de Commissie aan te stellen. Ook het Federaal Parket werd verzocht een vertegenwoordiger aan te stellen die in een adviserende rol zal deelnemen aan de werkzaamheden van de Commissie.

Aan de vergaderingen van de Commissie nemen ook vertegenwoordigers van het Belgische Rode Kruis (Rode Kruis-Vlaanderen en Croix-Rouge de Belgique-Communauté francophone) deel.

De ICHR wordt in de regel voorgezeten door een hoge magistraat die wordt aangesteld door de minister van Buitenlandse Zaken op voorstel van de minister van Justitie. Mevrouw Lieve Pellens, federaal magistrate, neemt sinds 7 september 2016 het voorzitterschap van de Commissie waar.

Sinds de hervorming in december 2000 en overeenkomstig het "huishoudelijk reglement" van 6 november 2001, functioneert de Commissie hoofdzakelijk via haar werkgroepen, die vraagstukken en problemen inzake de toepassing van het humanitair recht in kaart brengen en bestuderen en die voorstellen formuleren die ter goedkeuring worden voorgelegd aan de plenaire vergadering van de ICHR.

Sinds maart 2014 nemen de ambtenaren van de Directie Internationaal Publiek Recht (J3) van de FOD Buitenlandse Zaken het secretariaat waar en vervult de heer Alexis Goldman de functie van secretaris.

Tijdens het werkjaar waarop dit verslag betrekking heeft, heeft de Commissie vier gewone plenaire vergaderingen¹ gehouden. De vergaderingen vonden plaats bij de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken in Brussel.

Van elke plenaire vergadering wordt een verslag opgemaakt dat alle leden van de Commissie krijgen toegestuurd (gewone leden, plaatsvervangers, deskundigen, ...). Voor de betrokken verslagperiode betreft het de verslagen 70 tot 73. De werkgroepen brengen op de plenaire vergaderingen verslag uit over hun werkzaamheden en stellen eveneens een verslag op van hun vergaderingen.

Sinds de bekendmaking van het koninklijk besluit van 22 juni 2016 worden de activiteitenverslagen van de Commissie openbaar gemaakt en toegezonden aan de ministers die in de Commissie vertegenwoordigd zijn, alsook aan het federale parlement en aan de parlementen van de Gemeenschappen en de Gewesten.

¹ Op 6 maart 2018, 11 juni 2018, 12 september 2018 en 19 december 2018

2. *Activiteiten van de werkgroepen*

2.1. Werkgroep "Wetgeving"

De werkgroep "Wetgeving" is belast met de voorbereiding van ontwerpen van voorontwerpen van wet, van koninklijke besluiten of van omzendbrieven betreffende dossiers die de Commissie hetzij op vraag van de Regering, hetzij op eigen initiatief behandelt in het kader van haar functie van adviesorgaan van de Regering inzake internationaal humanitair recht.

De werkgroep kwam in 2018 vier keer bijeen – op 7 februari, 19 maart, 24 mei en 10 september – om een reeks ontwerpen van voorontwerp van wet of voorstellen van amendementen voor te bereiden en deze dan aan de Commissie ter goedkeuring voor te leggen (wijziging van de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafhof en de internationale straftribunalen, met het oog op invoeging van een nieuwe Titel VIquater betreffende de samenwerking van België met het internationaal, onpartijdig en onafhankelijk Mechanisme belast met het ondersteunen van de onderzoeken naar de meest ernstige schendingen van internationaal recht die zijn gepleegd in de Arabische Republiek Syrië sinds maart 2011 en het helpen bij de berechting van de personen die hiervoor verantwoordelijk zijn, en van een nieuwe Titel VIquinquies betreffende de samenwerking van België met de Expertengroepen en Onderzoeksteams; wijziging van de artikelen 136quater en 136quinquies van het Strafwetboek teneinde de lijst van oorlogsmisdaden in het Belgische recht te vervolledigen; algehele hervorming van het Strafwetboek– amendementen aan de artikelen betreffende oorlogsmisdaden waarbij bepaalde wapens worden gebruikt en betreffende de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict).

2.1.1. **Ontwerpen van voorontwerp van wet die de Werkgroep "Wetgeving" heeft opgesteld en die de Commissie in 2018 heeft goedgekeurd**

In de verslagperiode zette de werkgroep haar werkzaamheden voort onder het voorzitterschap van de vertegenwoordiger van de minister van Justitie bij de Commissie. Dit resulteerde in de goedkeuring door de Commissie van de hierna vermelde ontwerpen van voorontwerp van wet.

a. Door middel van een uitzonderlijk via mail georganiseerde plenaire vergadering hechtte de Commissie via een stilzwijgende procedure die op 16 april 2018 afliep, haar goedkeuring aan een **ontwerp van voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafhof en de internationale straftribunalen.** Het doel was de invoeging van een nieuwe titel VIquater betreffende het

internationaal, onpartijdig en onafhankelijk Mechanisme belast met het ondersteunen van de onderzoeken naar de meest ernstige schendingen van internationaal recht die zijn gepleegd in de Arabische Republiek Syrië sinds maart 2011 en het helpen bij de berechting van de personen die hiervoor verantwoordelijk zijn, en van een nieuwe Titel VIquinquies betreffende de Expertengroepen en Onderzoeksteams.

Het ontwerp is erop gericht een algemeen wettelijk kader tot stand te brengen voor de samenwerking van België met enerzijds het door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties ingestelde Mechanisme voor Syrië en anderzijds de door de Verenigde Naties opgerichte Expertengroepen en Onderzoeksteams en de bepalingen van de wet van 29 maart 2004 ook van toepassing te maken op dit Mechanisme en deze groepen en teams.

Deze samenwerking maakt deel uit van de bestrijding van de straffeloosheid van de daders van de meest ernstige misdrijven naar internationaal recht.

De Voorzitster kreeg de opdracht het goedgekeurde ontwerp van voorontwerp van wet te doen toekomen aan de Minister van Justitie die ter zake bevoegd is.

b. De Commissie hechtte op de vergadering van 11 juni 2018 haar goedkeuring aan het **ontwerp van voorontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 136^{quater} en 136^{quinquies} van het Strafwetboek van.**

Dit ontwerp van voorontwerp van wet heeft tot doel artikel 136^{quater} van het Strafwetboek in overeenstemming te brengen met artikel 8 van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof dat op 14 december 2017 – op initiatief van België – is gewijzigd door de Vergadering van Staten die partij zijn bij het Statuut van Rome.

Artikel 8 van het Statuut van Rome werd namelijk vervolledigd om het Internationaal Strafhof de bevoegdheid te verlenen oorlogsmisdrijven te vervolgen waarbij gebruik wordt gemaakt van wapens die gebruik maken van microbiologische of andere biologische agentia, of toxines, , van wapens die verwondingen veroorzaken door fragmenten die in het menselijk lichaam niet met röntgenstralen kunnen worden gedetecteerd en van blindmakende laserwapens , zowel binnen het kader van een internationaal conflict als van een niet-internationaal gewapend conflict.

Het ontwerp van voorontwerp voegt aan artikel 136^{quater} dus drie punten (41° tot 43°) toe die precies op dezelfde manier geformuleerd zijn als de amendementen op artikel 8 van het Statuut van Rome.

Derhalve werd een verwijzing naar de punten 41°, 42° en 43° van artikel 136*quater*, lid 1, toegevoegd aan artikel 136*quinquies* van dit Wetboek om drempels van de straffen te bepalen die van toepassing zijn op deze oorlogsmisdaden.

c. Op de vergadering van 12 september 2018 hechtte de Commissie haar goedkeuring aan een door de Voorzitster van de Commissie te ondertekenen brief aan de Minister van Justitie betreffende het **ontwerp van algehele hervorming van het Strafwetboek**.

In die brief stelt de Commissie voor in het kader van de algehele hervorming van het Strafwetboek (Boek II) de ontwerpen van nieuwe artikelen inzake oorlogsmisdaden aan te vullen via amendementen. Het is de bedoeling enerzijds deze ontwerpen van artikelen in overeenstemming te brengen met artikel 8 van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof, zoals in december 2017 gewijzigd op initiatief van België (zie hoger punt b.), en anderzijds de bepalingen inzake de bescherming van culture goederen in geval van een gewapend conflict aan te vullen teneinde te waarborgen dat artikel 15 van het Tweede Protocol bij het Verdrag van Den Haag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict van 26 maart 1999 volledig wordt omgezet in Belgisch recht.

2.1.2. Opvolging van de wetgevende werkzaamheden van de Commissie

Op 12 maart 2018 diende de Regering een wetsontwerp houdende diverse bepalingen in strafzaken bij de Kamer in. In hoofdstuk 18 van dit wetsontwerp is de tekst opgenomen van het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 maart 2004 tot invoeging van een hoofdstuk betreffende de samenwerking met de Speciale Kamers voor Kosovo, die de Commissie had opgesteld.

Na goedkeuring door het Parlement werd de wet op 11 Juli 2018 afgekondigd en op 18 juli 2018 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

2.2. Werkgroep "Communicatie"

De werkgroep "Communicatie" wordt voorgezeten door de vertegenwoordigster van de eerste minister en heeft als taak de ICHR een grotere zichtbaarheid te geven. De werkgroep kwam in 2018 vijf keer bijeen, hoofdzakelijk om het volgende wetenschappelijke event van de ICHR te organiseren en, in ruimere zin, om zich te buigen over de zichtbaarheid en communicatie van de Commissie.

2.2.1. Organisatie van events

Naar het voorbeeld van wat in 2017 werd georganiseerd naar aanleiding van de conferentie over de bijgewerkte versie van de toelichting bij het Eerste Verdrag van Genève, waarvan de

notulen in juni 2018 in het Tijdschrift voor Militair Recht en Oorlogsrecht verschenen, besliste de ICHR om opnieuw een samenwerking aan te gaan met het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRK), het Belgische Rode Kruis en het Belgisch Genootschap voor Internationaal Recht (BGIR) en in 2019 een nieuwe conferentie te organiseren met de titel "Oorlog in steden: op zoek naar concrete oplossingen voor de hedendaagse uitdagingen".

Op de vergaderingen van 2018 was het dan ook de bedoeling de logistieke aspecten van de conferentie te regelen, maar ook de budgetlijnen en het programma te bepalen.

2.2.2. Zichtbaarheid van de Commissie

De website wordt verder bijgewerkt, zowel inhoudelijk als grafisch.

Dit was ook in 2018 het geval, aangezien de omgeving van de website werd gewijzigd om de grafische vormgeving te moderniseren.

2.3. Werkgroep "Internationale Conferenties"

In 2018 legde de werkgroep zich toe op de opvolging van de besluiten van de XXXIIe Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan van 2015, waarbij de verschillende departementen werden verzocht mee te delen welke concrete acties ze voor de tenuitvoerlegging van die besluiten uitvoeren.

Bovendien werd een raadplegingsprocedure met de departementen op gang gebracht met het oog op de uitwerking van de agenda van de XXXIIIe Internationale Conferentie die eind 2019 is gepland.

2.3.1. Follow-up van de besluiten van de XXXIIe Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (8-10 december 2015)

Gedurende het hele jaar 2018 heeft de Werkgroep de departementen opgeroepen om acties voor te stellen voor de follow-up van de besluiten en resoluties, rekening houdend met hun prioriteiten en de middelen waarover ze beschikken. Ze konden hiervoor gebruikmaken van het werkinstrument dat het Voorzitterschap in 2018 heeft uitgewerkt.

In december 2018 stelde het Voorzitterschap aan de hand van dit werkinstrument een lijst van verbintenissen van de XXXIIIe Internationale Conferentie voor die een meer specifieke follow-up verdienen en waarvoor concrete acties nog in 2019 kunnen worden opgezet. Voor elke verbintenis werd een follow-upactie en een pilootdepartement gekozen.

In de periode november-december 2018 raadpleegde het Secretariaat van de ICHR de leden van de werkgroep met het oog op de coördinatie van de bijdrage van België aan het EU-

verslag over de tenuitvoerlegging van de verbintenissen die de EU en haar lidstaten op de XXXIIe conferentie zijn aangegaan (onder andere twee verbintenissen met de nationale verenigingen).

2.3.2. Voorbereiding van de XXXIIIe Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (9-12 december 2019) – “Act Today, Shape Tomorrow”

In maart 2018 hebben het ICRK en de IFRK (Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen) het overleg met de Staten en nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen opgestart om een aanzet te geven tot de voorbereiding van de volgende internationale vergadering. Het ging in het bijzonder over het verloop van die conferentie en de thema's die op de agenda kunnen worden gezet. De eerste besprekingen vonden plaats binnen het Europees netwerk van juridisch adviseurs van de nationale verenigingen (European Legal Support Group) en tijdens vergaderingen van de permanente zendingen van de Staten in Genève. Het Voorzitterschap van de Werkgroep en de FOD Buitenlandse Zaken hebben actief aan de besprekingen deelgenomen.

Uit het overleg komen vooral de volgende aanbevelingen omtrent het verloop van de internationale conferentie naar voren : een kleiner aantal meer gerichte resoluties waarvan de tenuitvoerlegging gemakkelijker kan worden gecontroleerd ; een grotere transparantie bij de voorbereiding van de resoluties, met name wat het commentaar van de Staten en de nationale verenigingen over de eerste versie van de teksten betreft; langere overlegperiodes voor de ontwerpen van resolutie ; een grotere invloed van de Staten op de agenda.

In september 2018 werden de leden van de Werkgroep geraadpleegd over een ontwerp van discussiedocument met een eerste overzicht van de inhoud van de volgende internationale conferentie en met de vragen die ter beslissing of discussie zullen worden voorgelegd.

Tot op heden werden drie thematische blokken voorgesteld :

- De technologische revolutie (mogelijkheden en risico's): het gebruik van nieuwe technologieën in het kader van de humanitaire hulp en de bescherming van de vertrouwelijkheid van gegevens ;
- De humanitaire hulp van morgen, meer bepaald :
 - o de gezondheidszorg op wereldschaal verbeteren: toegang tot zorg, respons op de noden inzake mentale gezondheid en psychosociale ondersteuning,

versterking van de paraatheid bij epidemieën en pandemieën, terugdringing van het geweld ten aanzien van medisch personeel en medische instellingen ;

- de kwetsbaarheid voor de gevolgen van de klimaatverandering op humanitair gebied verminderen : versterking van de veerkracht van de bevolkingsgroepen, uitwerking van wetten en beleidsmaatregelen inzake rampenrisicobeheer ; bescherming van het milieu in een gewapend conflict.;
- respons op de kwetsbaarheid in steden: versterking van de veerkracht, respons op de groeiende humanitaire noden en de humanitaire, operationele en juridische uitdagingen die het gevolg zijn van oorlogen in steden;
- Vertrouwen in de humanitaire actie : een neutrale, onafhankelijke en onpartijdige humanitaire actie waarborgen, gelet op de huidige operationele uitdagingen (bescherming van de humanitaire ruimte) en de integriteit en verantwoordingsplicht van de humanitaire actoren versterken.

Naast de behandeling van deze drie thematische blokken, staat ook de voortzetting van de besprekingen over de naleving en de toepassing van het internationaal humanitair recht op het programma. Er zal een vierjaarlijks actieplan voor de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht op nationaal niveau worden voorgesteld. Voorts zullen ook andere actuele vraagstukken aan bod komen zoals het internationaal humanitair recht en terrorisme en de uitdagingen in verband met het gebruik van bepaalde oorlogsmiddelen en –methoden (bv. : het gebruik van explosieve wapens in bewoonde gebieden, cyberaanvallen en autonome wapensystemen).

In 2019 zal de Werkgroep het overleg over de agenda en de resoluties met alle departementen voortzetten. Bovendien zal ze een raadplegingsprocedure op gang brengen over de mogelijke verbintenissen die België en de nationale verenigingen kunnen aangaan. Binnen het Europees netwerk van de juridisch adviseurs van de nationale verenigingen werd trouwens een bespreking opgestart over verbintenissen die de EU-lidstaten en hun nationale verenigingen gezamenlijk kunnen aangaan.

2.4 Werkgroep "culturele goederen"

Op 13 januari 2011 werd België partij bij het Tweede Protocol van 1999 bij het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict. Ter herinnering: naar aanleiding van deze belangrijke stap en gezien de noodzaak de coördinatie van een Belgisch standpunt te verbeteren, met name in internationale vergaderingen over dit thema bij de UNESCO, wijzigde de Voorzitter van de Werkgroep Culturele Goederen, in casu de vertegenwoordiger van de eerste minister bij de

Commissie, met de goedkeuring van de ICHR de samenstelling van de werkgroep om alle bevoegde overheden een passend mandaat en een passende vertegenwoordiging te geven. De nieuw samengestelde werkgroep kwam een eerste keer bijeen op 6 december 2011.

Het doel van de werkgroep is tweeledig:

- Op het Belgische niveau uitvoering geven aan het Verdrag van 1954 en de bijbehorende Protocollen, met bijzondere aandacht voor het opmaken van de inventaris van culturele goederen zoals vereist bij het Verdrag.
- De coördinatie verzorgen van het Belgische standpunt (federaal/Gewesten/Gemeenschappen) op de vergaderingen van de Hoge Verdragsluitende Partijen bij het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954, van de Partijen bij het Tweede Protocol van 1999 en van het Intergouvernementeel Comité dat bij het Tweede Protocol werd ingesteld.

In 2018 heeft de Werkgroep zijn vergaderfrequentie verminderd en is hij slechts twee keer bijeengekomen om met name de volgende onderwerpen te behandelen:

2.4.1. Statutaire Vergaderingen in het kader van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 en de bijbehorende Protocollen

Tijdens de verslagperiode heeft de Werkgroep:

- de week van de statutaire vergaderingen in het kader van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 en de bijbehorende protocollen (27 november tot 1 december 2017), gehouden bij Unesco in Parijs, opgevolgd;
- de vergaderingen van het Bureau van het Comité voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict (27 september 2018 - Unesco) en van het Comité voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict (6 en 7 december 2018 - Unesco) voorbereid.

België was op elk van deze vergaderingen vertegenwoordigd en speelde dankzij het voorbereidende werk van de werkgroep een zeer actieve rol.

2.4.2. Inventaris van culturele goederen die onder algemene bescherming moeten worden geplaatst

Gezien de vooruitgang die in 2016 werd geboekt en in afwachting van de selectie door de Vlaamse Gemeenschap van haar geklasseerde onroerende culturele goederen, besloot de werkgroep om een stap verder te gaan en een inventaris op te stellen die alle soorten

culturele goederen omvat die onder het Verdrag van 1954 vallen, met het oog op de integratie van:

- bibliotheken
- musea
- documentatiecentra
- archieven.

De Voorzitster van de ICHR heeft de bevoegde ministers een brief gestuurd om het mandaat te krijgen om in deze richting verder te gaan en eventueel nog een stap verder te gaan en om een betere bescherming te vragen van een van de bovengenoemde soorten cultuuroederen. Ze heeft ook de Regie der Gebouwen en de Koninklijke Schenking aangesproken om de inventaris uit te breiden tot onroerende goederen die vooralsnog niet geklasseerd zijn, maar wel algemene bescherming verdienen.

In 2018 heeft de staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid ermee ingestemd om te werken rond de cultuuroederen die onder haar verantwoordelijkheid vallen (onroerende en roerende goederen).

Bovendien bevestigde de Waalse minister van Erfgoed het standpunt van het Waalse Gewest met betrekking tot de plaatsing onder algemene bescherming van geklasseerde Waalse onroerende goederen.

2.4.3. Heruitgave van de brochure over de bescherming van culturele goederen in België

De Werkgroep heeft haar werkzaamheden voor het bijwerken van de informatiebrochure voortgezet, maar heeft geen noemenswaardige vooruitgang geboekt door het gebrek aan beschikbaarheid van de Voorzitter van de Werkgroep.

2.4.4. Opleidingsproject om deskundigen op het gebied van culturele goederen te sensibiliseren rond gedrag in een vijandige omgeving en hen in het buitenland inzetbaar te maken

De Werkgroep kwam in 2016 met het idee om voor deskundigen op het gebied van culturele goederen een sensibiliseringsopleiding te organiseren rond werken in een vijandige omgeving om hen in het buitenland inzetbaar te maken. Met het oog hierop vonden vergaderingen plaats met het ministerie van Defensie, het Belgische Rode Kruis en de vertegenwoordigers van de eerste minister bij ICHR.

Het project dat uit deze denkoefening voortkwam, resulteerde in 2017 in een opleiding "*Hostile Environment Awareness Training (HEAT)*", op maat van deskundigen op het gebied

van culturele goederen. De opleiding vond plaats van 29 mei tot 2 juni 2017 in de Koninklijke Militaire School (Brussel) en was vooral bedoeld om de deelnemers te laten kennismaken met de basisbegrippen van het internationaal humanitair recht en de specifieke regels voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict. Daarnaast waren er enkele modules over veiligheid en omgaan met stress in crisissituaties. Er werd gebruikgemaakt van een participatieve methodologie die theorie en praktijk combineert door middel van oefeningen en simulaties. De modules werden gegeven door deskundigen van het ministerie van Defensie en de Koninklijke Militaire School, een specialist op het gebied van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954, een vertegenwoordiger van de FOD Justitie en vertegenwoordigers van het Belgische Rode Kruis.

Deze kosteloze opleiding is het resultaat van een partnerschap tussen het Belgische Rode Kruis en het ministerie van Defensie. Het Belgisch Blauwe Schildcomité hielp met het selecteren van de kandidaten voor de opleiding. Het aantal deelnemers was immers beperkt tot 15. Ze hadden zeer uiteenlopende profielen: conservators-restaurateurs van kunstwerken, een jurist gespecialiseerd in het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954, een politiemedewerker gespecialiseerd in kunstwerken, architecten gespecialiseerd in de instandhouding van het culturele erfgoed, doctors in de archeologie gespecialiseerd in het Midden-Oosten, een doctor in de kunstgeschiedenis gespecialiseerd in het Midden-Oosten en een geoloog gespecialiseerd in steenrestauratie.

Unesco is in kennis gesteld van dit prachtige initiatief, evenals het Internationaal Comité van het Rode Kruis en het Internationaal Blauwe Schildcomité. De opleiding wordt gezien als een "Goede Praktijk".

Op voorstel van de Werkgroep heeft de Voorzitster van de ICHR in mei 2018 een brief gestuurd naar de minister van Defensie om deze opleiding op te nemen in de opleidingscatalogus van Defensie en deze vanaf 2019 om de twee jaar te organiseren. De minister van Defensie antwoordde in juli 2018 bevestigend en gaf zijn administratie opdracht tot opvolging. Er zijn contacten gelegd om een nieuwe opleiding op te zetten.

2.4.5. Unesco-onderzoek naar het Verdrag van 1954

De Werkgroep heeft een ontwerp-antwoord voor België opgesteld, dat via de permanente delegatie bij Unesco tijdig werd doorgestuurd.

2.5. Werkgroep "Verspreiding"

In 2018 kwam de werkgroep verspreiding niet bijeen wegens omstandigheden.

Het voorzitterschap van de werkgroep heeft ondertussen gewerkt aan een brochure over internationaal humanitair recht bestemd voor Belgische beleidsmakers. Deze brochure zal in 2019 worden voorgelegd aan de werkgroep verspreiding voor commentaar.

De verkenning van mogelijkheden tot versterking van de samenwerking tussen de Commissie en de universiteiten zal ook op de agenda staan van de werkgroep in 2019.

2.6. Werkgroep "Nationaal Inlichtingenbureau"

De Werkgroep "Nationaal Inlichtingenbureau" is in 2018 niet bijeengekomen.

2.7. Ad-hocwerkgroep "nationaal normatief kader voor de organisatie en bescherming van medische zorgen in noodsituaties"

Zoals aangekondigd in het vorige activiteitenverslag heeft het ICHR tijdens zijn plenaire vergadering van 6 maart 2018 de oprichting van een ad-hocwerkgroep besproken die zich specifiek zou bezighouden met de analyse van het Belgische nationale normatieve kader voor de organisatie van de gezondheidszorg en de bescherming van het medisch personeel, de vervoermiddelen en infrastructuur in noodsituaties, met inbegrip van gewapende conflicten. Het doel van dit initiatief is uitvoering te geven aan de verbintenis "Gezondheidszorg in gevaar - Versterking van het nationale normatieve kader" (SP320116), zoals gezamenlijk aangenomen door België en het Belgische Rode Kruis op de XXXIIe Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan in 2015.

Op de plenaire vergadering van maart heeft de ICHR de oprichting van deze ad-hocwerkgroep goedgekeurd. De werkgroep heeft als belangrijkste taken het analyseren van het bestaande nationale normatieve kader voor de bescherming van zorgverstrekking en het vaststellen van mogelijke wet- en regelgeving die moet worden versterkt of aangenomen in het licht van de conclusies en aanbevelingen van de internationale workshop die op 29-31 januari 2014 in Brussel is gehouden over "Domestic Normative Frameworks for the Protection of the Provision of Health Care". Ter herinnering: deze workshop werd georganiseerd door het ICHR, het ICRC en het Belgische Rode Kruis in het kader van het ICRC-initiatief "Health Care in Danger".

De Werkgroep kon voor het eerst bijeenkomen op 7 november 2018 om vooral de samenstelling, de methodologie en de planning van de activiteiten tot eind 2019 te bespreken.

De Werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van het Belgische Rode Kruis en de volgende ministeriële departementen: FOD Volksgezondheid, ministerie van Defensie en FOD Justitie. Gezien de rol van de FOD Binnenlandse Zaken in de coördinatie van

grootschalige noodacties op nationaal niveau, zal de deelname van deze dienst aan de werkzaamheden moeten worden bevestigd.

Voor de belangrijkste thema's zullen relevante wet- en regelgevingsbronnen worden geanalyseerd in het licht van de bepalingen van het internationaal recht inzake mensenrechten en het internationaal humanitair recht. Voor elk thema zullen opmerkingen en eventuele aanbevelingen over het bestaande nationale rechtskader worden geformuleerd.

De volgende thema's zijn in kaart gebracht: organisatie van dringende medische hulpverlening en toegang tot medische zorgen; bescherming van gewonden en zieken; identificatie en bescherming van militair en civiel medisch personeel; identificatie, localisering en bescherming van militaire en civiele medische infrastructuur; identificatie en bescherming van militaire en civiele medische voertuigen; gebruik en bescherming van emblemen; ethiek van de medische zorg en medisch beroepsgeheim; en strafrechtelijke, disciplinaire en administratieve sancties.

De analyse zal in eerste instantie gericht zijn op de bronnen die van toepassing zijn op de identificatie en bescherming van militair en civiel medisch personeel.

3. Andere activiteiten van de Commissie of haar leden buiten de werkgroepen

Buiten de werkgroepen voert de Commissie of een aantal van haar leden bepaalde activiteiten uit of ondersteunt zij bepaalde activiteiten:

- Deelname van de leden van de ICHR aan het Wetenschappelijk Comité van het Studiecentrum voor Militair Recht en Oorlogsrecht om thema's voor te stellen en steun te verlenen voor bepaalde studiedagen.
- Regelmatige briefings aan de Commissie door haar leden die deelnemen aan het intergouvernementele proces ter versterking van de eerbiediging van het internationaal humanitair recht, dat door Zwitserland en het ICRK wordt gefaciliteerd (dit informatiepunt maakt integrerend deel uit van de agenda van de plenaire vergaderingen van de Commissie)
- Bijdrage van België aan het verslag van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties ([A/73/277](#)) over de stand van zaken van de Aanvullende Protocollen bij de Verdragen van Genève van 1949 betreffende de bescherming van slachtoffers van gewapende conflicten (follow-up van [resolutie 71/144](#) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 13 december 2016).

- Opleiding internationaal humanitair recht voor stagiairs van de buitencarrière van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.
- Deelname van leden van de Commissie aan de jury van de interuniversitaire wedstrijd over internationaal humanitair recht, die wordt georganiseerd door het Croix-Rouge de Belgique-Communauté francophone, en de Frits Kalshoven Competition over internationaal humanitair recht, die mede door Rode Kruis-Vlaanderen wordt georganiseerd.

II. VOORUITZICHTEN

De Commissie zet de activiteiten in de permanente werkgroepen voort en blijft de driemaandelijks plenaire vergaderingen organiseren. Daarnaast voorziet ze ook in de organisatie of voorbereiding van verschillende evenementen voor 2019:

- Opvolging van de resoluties en verbintenissen die België op de 32e Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (2015) is aangegaan, met inbegrip van de opstelling van het eindrapport over de uitvoering ervan en de deelname van België aan de 33e Internationale Conferentie, die van 9 tot 12 december 2019 zal worden gehouden (steun voor de resoluties en goedkeuring van nieuwe verbintenissen). De deelname van België aan de 13e vergadering op 2 december 2019 van de Hoge Verdragsluitende Partijen bij het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van gewapend conflict en aan de 8e vergadering op 3-4 december 2019 van de Partijen bij het Tweede Protocol van 1999 bij het Verdrag van 's-Gravenhage.
- De organisatie, in samenwerking met het Internationaal Comité van het Rode Kruis en het Belgische Rode Kruis, van een conferentie met als titel **"Oorlog in steden: op zoek naar concrete oplossingen voor de hedendaagse uitdagingen"**.
- De verdere bijwerking van de documenten betreffende de nationale uitvoeringsmaatregelen van het internationaal humanitair recht en de opvolging ervan.
- De verdere bijwerking van de website van de Commissie.